

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Dubium IV. Quale vinum sit materia Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42545

nuere, secluso scandalo & perturbatione: notant tamen priores Authores, facilius concedendum Græco, ut in tali necessitate consecret in azymo. Addit *Diana* supra, ad evitandam mortem licitum fore etiam Latino consecrare in fermentato, præcepta enim humana non obligant cum dispendio vitæ.

§. 13. Secluso scandalo est tantum veniale 432.
finè rationabili causa consecrare hostiam fractam, vel non integram, vel maculatam, nisi fractura vel macula esset enormis, *Quarti in Rubr. Miss. p. 3. d. 10. n. 19. dub. 1. Pasqual. de Sacrif. q. 220.* Si tamen post oblationem deprehendat fracturam, aut ipsemet frangat, licitè eam consecrabit. Quòd si timeat scandalum, petat aliam hostiam, & priorem post ablutionem vel purificationem sumat, aut etiam reseruet, ut post Missam, à quocunque reverenter absumatur, *Gob. n. 332.*

§. 14. *Con. q. 74. n. 89.* docet cum aliis, quòd 433.
in urgente necessitate, v. g. dandi Viatici, hostia aliquantum corrupta consecrari possit; sed alii meliùs negant, quia præceptum Viatici non obligat, nisi quando Eucharistia decenter ac reverenter consecrari ac sumi potest.

DUBIUM IV.

Quale vinum sit materia Eucharistica.

Resp. I Solum vinum vitis, ut docet fides, & 434.
definitum est in *Florent. Unde resolves* "

I. Non est materia apta ad validam consecra-
tionem, 1. Sicca, & quicunque liquor ex mo "

T 2

ris,

»ris, malogranatis, &c. sive dicatur vinum, sive
 »non. 2. Agresta sive omphacium, id est, succus
 »de uvis immaturis expressus; quia non est vi-
 »num, sed in via ad vinum; cuius naturam non-
 »dum induit, habetque se sicut massa cruda re-
 »spectu panis, *Lay. l. 5. tr. 4. c. 2. n. 5. & 6.* Suc-
 »cum tamen ex uvis passis expressum consecra-
 »bilem esse putat *Amicus apud Dia. p. 7. t. 12. R.*
 »8. eò quòd verum sit vinum. 3. Acetum, quia est
 »vinum substantialiter corruptum. *ib.* Quòd si
 »post sumptionem, (imò etiam ante eam, post
 »consecrationem calicis) dubium incidat, fue-
 »ritne acetum, an vinum, esse præsumendum,
 »quòd fuerit vinum, docet *Tamb l. 2. exped. sa-
 »crif. cap. 8. 4.* Uvæ, seu vinum intra uvas con-
 »tentum, vel imbibitum in ossa panis; tum quia
 »non tam est potus, quàm cibus; tum quia sue-
 »cus hile non dicitur propriè vinum, donec sit
 »expressus; tum quia in eo statu non satis ad sen-
 »sum demonstratur per formam, *Lug. d. 4. n. 11.*
 »& 12. *Lay. Sc. 5.* Sapa, seu defrutum, id est,
 »mustum, ad dimidiam, seu tertiam partem de-
 »coctum: quia non est ampliùs vinum, nec potus,
 »sed cibus. *Bon. l. c. 6.* Lora, id est aqua expressis
 »acin's superfusa, *Fill. t. 4. c. 3. Lug. n. 9.*
 » II. Valida quidem consecratio, sed illicita est,
 »1. In musto; quia non est vinum simpliciter sed
 »impurum, habens admixtas fæces non conse-
 »crabiles: ideoque obstat præceptum Ecclesiæ,
 »obligans secundùm *Suar. sub mortali*, saltem
 »extra necessitatem, qualis esset defectus vini ve-
 »teris; & secundùm quosdam, etiam devotio po-
 »puli: quo modo multi excusant contra *Suar.*
 »quòd in quibusdam locis primitiæ uvarum in
 calice

calices exprimantur. V. Bon. l. c. 2. In vino, li-
 quoribus aliis, vel aromatibus ita modicè per-
 mixto, ut naturam vini retineat. Si verò per-
 mixtio sit immodica, erit materia dubia. 3. In
 vino acescente, quia adhuc est vinum, sicut pa-
 nis mucidus est panis. 4. Probabilius est etiam
 in vino congelato, (etsi à quibusdam propter
 negantium auctoritatem, dicatur esse materia
 dubia) tum quia adhuc retinet substantiam &
 denominationem vini, estque naturâ suâ pota-
 bile, tum quia Christus sub eo antè consecrato
 manet, Lug. l. c.

Nec refert 1., quòd aqua congelata non sit
 materia Baptismi, quia hic essentialiter consistit
 in ablutione, Eucharistia verò non in sumptio-
 ne. Nec refert 2., quòd non sit proximè potabile,
 quia est per accidens, & facile tolli potest, estque
 par ratio in pane indurato. Non est autem idem
 in liquore nondum ex uvis expresso; quia cum
 non sit vinum simpliciter & per se, naturâ suâ
 non est potabile, sed comestibilis; quod vino
 congelato non convenit, alioqui enim jejuni-
 um frangeret. Bonas. l. c. p. 2. n. 10.

Peccat tamen, qui in congelato consecrat,
 ideoque si hyeme congelavit calix, calore ma-
 num aut halitus, aliòve modo regelendus est.
 Fill. c. 3 Laym. c. 2.

III. Valida, & licita est consecratio in vino,
 sive albo, sive rubro; etsi etiam specie physicâ
 differant, cum utrumque habeatur, & sit simpli-
 citer vinum de vite. Bon. n. 2. Lug. d. 4.

Resp. II. Vino consecrando debet, non ex ne-
 cessitate Sacramenti, sed gravis præcepti, sub
 mortali obligantis, secundùm Lug. d. 15. num.

22. misceri aqua. Idque ceremonialiter, & in
 ordine ad Sacrificium. Est certum, ut constat
 ex *Trid. sess. 22. cap. 7. & 9.* An autem aqua ista
 immediate convertatur in Sanguinem, nec ne,
 disputant Schol. *V. Kon. vel Præp. hic Lug d. 4.*
s. 3. Unde resolves

I. Si mixtio hæc omittatur, valida tamen est
 consecratio, etsi illicita mortaliter. Ita omnes
 commun.

II. Miscenda est aqua naturalis, eaque modi-
 cissima, ut habet *Florenti.* una scilicet, vel altera
 gutta; ita tamen, ut sit sensibilis, & saltem non
 excedat tertiam partem vini, alioqui reddet
 materiam dubiam, *Bonac. q. 4. n. 4. ex S. Th. Kon.*
Sc. Qui autem misceret rosaceam vel aliam ar-
tiñcialem, etsi in necessitate, etsi validè conse-
craret, peccaret tamen mortaliter; D. Tho. Mol.
Dian. p. 6. t. 7. R. 18. quia ageret contra præce-
 ptum & consuetudinem Ecclesiæ in re gravi.
 Quam ob causam etiam mortale censet *Fagund.*
pp. 2. l. 2. cap. 4. Sc. miscere calidam: quod ta-
 men aliis quibusdam nimis durum videtur a-
 pud *Dian. l. c.* ubi addit ipse, si in frigidissima re-
 gione consuetudo id habeat, ne forè vinum
 congelascet, posse sine ullo peccato fieri.

III. Mixtio illa facienda est, non in dolio, vel
 ampulla aliove vase, sed in ipso calice; neque
 domi, sed in ipso Sacro, ut sit communiter, vel
 ante offertorium, vel certè immediate ante Sa-
 crum, ut sit apud quosdam. Idque vel ab ipso
 Sacerdote, ut in Missa privata; vel à Subdiacono,
 ut in solenni, neque enim sufficit, si caupo
 illud diluerit. *Bon. l. c.*

IV. Si mixtio hæc sit omissa, idque nocetur
 ante

ante consecrationem calicis, adhuc facienda est; secus, si possit. Bon. n. 5.

V. Præceptum hoc mixtionis non extenditur ad illam, quæ fit post communionem; ad abluionem oris & digitorum. V. de his Miss. Rom. Item Bon. d. 4. q. 2. p. 4. Lay. lib. 3. tr. 4. cap. 2.

A D D E N D A.

Q. 79. Quid circa vinum, quod consecratur, sit præterea notandum. R. seqq. 435.

§. 1. Per vinum de vite intelligitur tale, quale in vite crescit, quodque naturaliter haberi non potest nisi ex vite, vel saltem ex activitate vini de vite, uti n. 474. dicitur. Et videtur satis certum, quamvis videatur contradicere Bernal d. 18. n. 17. De cætero non est absolutè necessarium, ut in vite creverit, nam esset materia valida, quamvis ex aqua miraculosè factum esset, uti & panis, si per miraculum fieret ex lapide, Arr. d. 7. n. 5. Dicast. d. 2. n. 76. Itaque tantum excluduntur alii liquores, qui non sunt simpliciter tale vinum, quale est illud de vite.

§. 2. Si vinum imbutum in pane erumperet supra panem, aut si uva matura pungeretur, ita ut erumperet succus quasi in bullas, probabilius est cum Suar. & Haun fore materiam consecrabilis: Arr. tamen supra & Dicast à n. 89. putant oppositum esse probabile: Ratio nostra est, quia hoc, quod erumperet, desineret esse pars talis panis intincti vel uvæ, & esset demonstrabile, sicuti, si videam sanguinem erumpere è vulnere, verè dico, hic est sanguis Petri. 436.

Q. 80. Quid notandum sit circa aquam vino admiscendam. R. seqq. 437.

T 4

§. 1.

§. 1. Præceptum admiscendi aquam est ecclesiasticum tantum, uti habet communis, cum S. Th. Suar. *Dicast.* d. 2. dub. 8. *Aversa* q. 3. s. 6. contra *Alensem*, *Hosium*, *Valent. Henriq.*, nam *Florent.* in *D. crit. Eugen. IV.* ad Armenos, dicit esse juxta canonum præceptum, & *Trid.* s. 22. c. 7. expressè dicit esse præceptum Ecclesiæ.

Obijcies. *Florentinum* dicit Christum instituisse hoc Sacramentum in vino aquâ permixto. Similiter *Cons. Aurelian.* IV. dicit id esse à Christo institutum: item *Carthag.* III. dicit hanc esse Domini traditionem: deaigue *Trid.*, *Catechismus Rom.* & *SS. PP.* apud *Suar.* d. 45. s. 2. dicunt Christum reipsa etiam consecrasset vinum aquâ mixtum, ergo sicuti colligimus de necessitate Sacramenti esse vinum de vite, quia Christus instituit & consecravit in vino de vite, ita debemus dicere de vino aquâ mixto. *R. n.* conseq., nam tantum volunt prævisse suo exemplo, quando Eucharistiam instituit, sed non ideo instituit, ut non aliter fieret, nam etiam instituit in pane azymo, id est, instituens hoc Sacramentum usus est pane azymo; item fortè pro more illorum temporum instituit in vino calido, inquit *Bernal* d. 28. n. 29. Denique instituit prius lotis pedibus discipulorum &c. sed non ideo absolute instituit aut præcepit, ut esset panis azymus, vel vinum calidum, vel ut prius laventur pedes. Itaque non ex eo præcisè colligimus aliquid esse ex institutione & præcepto Christi, quia Christus illud fecit, sed quia fecit, & aliunde, vel ex verbis Christi, vel ex Authoritate Ecclesiæ, aut Patrum, Christi voluntatem declarantium

tium, nobis constat tale fuisse Christi, non tantum consilium sed præceptum.

§. 2. Quamvis hoc præceptum sit ecclesiasticum tantum, & consequenter Ecclesia in eo dispensare possit, attamen nunquam dispensat, sed potius à celebratione abstinendum est, uti habent *Suar. supra* & *Sporer n. 161*. Imò *Suar. d. 84. s. 2.* dicit, si Sacerdos apud oblationem advertat aquam haberi non posse, debere abrumperè Missam: è contrà tamen *Bonæsp. d. 2. n. 1.* putat in circumstantia, quâ quis, qui nunquam sumpsisset Eucharistiam, deberet decedere sine Viatico, posse inchoari Missam, & consecrationem utramque fieri sine aqua.

§. 3. Circa quantitatem aquæ admiscendæ, notat *Lugo d. 4. n. 38.*, si quinta vel sexta pars aquæ admisceretur, non videri faciendum scrupulum: quod admittit *Bernal n. 44.* pro locis calidis, sed pro frigidis, si admiscatur octava vel decima; attamen *Gob. t. 3. n. 62.* dicit etiam pro locis Germaniæ posse vino mediocri misceri quintam partem, quia non est credibile vinum esse adeo debile, ut tam modicâ aquâ corrumpatur; quod verum est, si vina antè non sint nimium diluta ab œnopolis: unde cutius est parum affundere, inquit *S. Th. a. 7. in O.*, & ad 1. addit sufficere guttulam, dummodo sit sensibilis, quando affunditur.

§. 4. Si mixtio aquæ omissa sit, & suppleatur ante consecrationem, repeti debet oblatio calicis, quia nihil consecratur, nisi oblatum fuerit, aqua autem nullo modo oblata fuit.

Q. 81. Quid agendum sit, si dubitetur, an in Calice sit acetum. *R. De hoc dicitur l. 6. p. 2. n. 546.*